Atelier Matz

Spišská Nová Ves **2019**

Január

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
	1 Nový rok Deň vzniku SR	2 Alexandra, Karina	3 Daniela	4 Drahoslav	5 Andrea	6 Antónia Traja králi	7 Bohuslava	8 Severín	9 Alexej	10 Dáša	11 Malvína	12 Ernest	13 Rastislav
14 Radovan	15 Dobroslav	16 Kristína	17 Nataša	18 Bohdana	19 Drahomíra, Mário	20 Dalibor	21 Vincent	22 Zora	23 Miloš	24 Timotej	25 Gejza	26 Tamara	27 Bohuš
28 Alfonz	29 Gašpar	30 Ema	31 Emil										

Február

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
				1 Tatiana	2 Erika, Erik	3 Blažej	4 Veronika	5 Agáta	6 Dorota	7 Vanda	8 Zoja	9 Zdenko	10 Gabriela
11 Dezider	12 Perla	13 Arpád	14 Valentín	15 Pravoslav	16 Ida, Liana	17 Miloslava	18 Jaromír	19 Vlasta	20 Lívia	21 Eleonóra	22 Etela	23 Roman, Romana	24 Matej
25 Frederik, Frederika	26 Viktor	27 Alexander	28 Zlatica										

Stavba Reduty realizovaná v rokoch1899 – 1902 stála takmer pol milióna korún. Architekt Koloman Gerster do nej okrem divadla umiestnil aj hotel, koncertnú sieň a kaviareň.

Marec

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
				1 Albín	2 Anežka	3 Bohumil, Bohumila	4 Kazimír	5 Fridrich	6 Radoslav, Radoslava	7 Tomáš	8 Alan, Alana	9 Františka	10 Bruno, Branislav
11 Angela, Angelika	12 Gregor	13 Vlastimil	14 Matilda	15 Svetlana	16 Boleslav	17 Ľubica	18 Eduard	19 Jozef	20 Víťazoslav, Klaudius	21 Blahoslav	22 Beňadik	23 Adrián	24 Gabriel
25 Marián	26 Emanuel	27 Alena	28 Soňa	29 Miroslav	30 Vieroslava	31 Benjamín							

Apríl

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Hugo	Zita	Richard	Izidor	Miroslava	Irena	Zoltán	Albert	Milena	Igor	Július	Estera	Aleš	Justina
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Fedor	Dana, Danica	Rudolf, Rudolfa	Valér	Jela Veľký piatok	Marcel	Ervín	Slavomír Veľkonočný pondelok	Vojtech	Juraj	Marek	Jaroslava	Jaroslav	Jarmila
29	30												
Lea	Anastázia												

Máj

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
		1 Sviatok práce	2 Žigmund	3 Galina, Timea	4 Florián	5 Lesia, Lesana	6 Hermína	7 Monika	8 Ingrida Deň víťazstva nad fašizmom	9 Roland	10 Viktória	11 Blažena	12 Pankrác
13 Servác	14 Bonifác	15 Žofia, Sofia	16 Svetozár	17 Gizela, Aneta	18 Viola	19 Gertrúda	20 Bernard	21 Zina	22 Júlia, Juliana	23 Želmíra	24 Ela	25 Urban, Vivien	26 Dušan
27 Iveta	28 Viliam	29 Vilma	30 Ferdinand	31 Petrana, Petronela									

Spišskonovoveská synagóga postavená v roku 1900 bola počas vojny podpálená príslušníkmi Hitlerjugendu. Značne poškodená budova bola v rokoch 1957 - 1958 rozobratá na stavebný materiál.

Jún

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
					1 Žaneta	2 Xénia, Oxana	3 Karolína	4 Lenka	5 Laura	6 Norbert	7 Róbert, Róberta	8 Medard	9 Stanislava
10 Margaréta, Gréta	11 Dobroslava	12 Zlatko	13 Anton	14 Vasil	15 Vít	16 Blanka, Bianka	17 Adolf	18 Vratislav	19 Alfréd	20 Valéria	21 Alojz	22 Paulína	23 Sidónia
24 Ján	25 Olívia, Tadeáš	26 Adriána	27 Ladislav, Ladislava	28 Beáta	29 Peter, Pavol, Petra	30 Melánia							

Júl

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
1 Diana	2 Berta	3 Miloslav	4 Prokop	5 Cyril, Metod Sviatok svätého Cyrila a Metoda	6 Patrik, Patrícia	7 Oliver	8 Ivan	9 Lujza	10 Amália	11 Milota	12 Nina	13 Margita	14 Kamil
15 Henrich	16 Drahomír, Rút	17 Bohuslav	18 Kamila	19 Dušana	20 Ilja, Eliáš	21 Daniel	22 Magdaléna	23 Oľga	24 Vladimír	25 Jakub, Timur	26 Anna, Hana, Anita	27 Božena	28 Krištof
29 Marta	30 Libuša	31 Ignác											

August

Iniciátorom výstavby Spišskonovoveských kúpeľov (Iglofüred) bola skupina okolo Kolomana Münnicha. S výstavbou sa začalo v roku 1890, o dva roky neskôr kúpele už poskytovali klientom počas letnej sezóny vyše 100 izieb s dennou návštevnosťou okolo 120 hostí.

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
			1 Božidara	2 Gustáv	3 Jerguš	4 Dominika, Dominik	5 Hortenzia	6 Jozefína	7 Štefánia	8 Oskar	9 Ľubomíra	10 Vavrinec	11 Zuzana
12 Darina	13 Ľubomír	14 Mojmír	15 Marcela	16 Leonard	17 Milica	18 Elena, Helena	19 Lýdia	20 Anabela, Liliana	21 Jana	22 Tichomír	23 Filip	24 Bartolomej	25 Ľudovít
26 Samuel	27 Silvia	28 Augustín	29 Nikola, Nikolaj Výročie SNP	30 Ružena	31 Nora								

September

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
						1 Drahoslava Deň Ústavy SR	2 Linda, Rebeka	3 Belo	4 Rozália	5 Regina	6 Alica	7 Marianna	8 Miriama
9 Martina	10 Oleg	11 Bystrík	12 Mária, Marlena	13 Ctibor	14 Ľudomil	15 Jolana Sedembolestná Panna Mária	16 Ľudmila	17 Olympia	18 Eugénia	19 Konštantín	20 Ľuboslav, Ľuboslava	21 Matúš	22 Móric
23 Zdenka	24 Ľuboš, Ľubor	25 Vladislav, Vladislava	26 Edita	27 Cyprián	28 Václav	29 Michal, Michaela	30 Jarolím						

Dom lekárov Bielovcov sa nachádzal na dnešnom Štefánikovom námestí v blízkosti Spišskonovovešťanom známeho papiernictva.

Október

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
	1 Arnold	2 Levoslav	3 Stela	4 František	5 Viera	6 Natália	7 Eliška	8 Brigita	9 Dionýz	10 Slavomíra	11 Valentína	12 Maximilián	13 Koloman
14 Boris	15 Terézia	16 Vladimíra	17 Hedviga	18 Lukáš	19 Kristián	20 Vendelín	21 Uršuľa	22 Sergej	23 Alojzia	24 Kvetoslava	25 Aurel	26 Demeter	27 Sabína
28 Dobromila	29 Klára	30 Šimon, Simona	31 Aurélia										

November

Mestská rada kúpila v roku 1907 za viac ako 40-tisíc korún územie na juhovýchodnom okraji mesta, dnes nazývané Madaras park. Monument nad jazerom bol obľúbeným miestom s vyhliadkou na jazero.

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
				1 Denis, Denisa Sviatok všetkých svätých	2 Pamiatka zosnulých	3 Hubert	4 Karol	5 Imrich	6 Renáta	7 René	8 Bohumír	9 Teodor	10 Tibor
11 Martin, Maroš	12 Svätopluk	13 Stanislav	14 Irma	15 Leopold	16 Agnesa	17 Klaudia Deň boja za slobodu a demokraciu	18 Eugen	19 Alžbeta	20 Félix	21 Elvíra	22 Cecília	23 Klement	24 Emília
25 Katarína	26 Kornel	27 Milan	28 Henrieta	29 Vratko	30 Ondrej, Andrej								

December

Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
						1 Edmund	2 Bibiána	3 Oldrich	4 Barbora, Barbara	5 Oto	6 Mikuláš	7 Ambróz	8 Marína
9 Izabela	10 Radúz	11 Hilda	12 Otília	13 Lucia	14 Branislava, Bronislava	15 Ivica	16 Albína	17 Kornélia	18 Sláva	19 Judita	20 Dagmara	21 Bohdan	22 Adela
23 Nadežda	24 Adam, Eva Štedrý deň	25 Prvý sviatok vianočný	26 Štefan Druhý sviatok vianočný	27 Filoména	28 Ivana, Ivona	29 Milada	30 Dávid	31 Silvester					

GUSZTÁV MATZ (3. 8. 1860 – 29. 10. 1903) v roku 1890 odkúpil od Karola Divalda ml. už zavedený ateliér v Spišskej Novej Vsi. Postupne si spolu s manželkou Annou (12. 2. 1869 – 8. 2. 1945), rod. Hegenbartovou, otvorili pobočky v Levoči, Poprade, Spišskom Podhradí, Krompachoch, Rawitschi v Sliezsku (dnes Poľsko) a obchodných zástupcov mali v krajinách bývalej Juhoslávie. Hegenbartovci prišli na Spiš z Čiech, prevádzkovali mlyn v Spišskej Novej Vsi, ktorý bol medzi prvými elektrifikovaný. G. Matz sa venoval predovšetkým portrétnej fotografii, ale fotografoval Vysoké Tatry, Beliansku jaskyňu (v roku 1898 zostavil z fotografií album), mnohé pamiatky a udalosti na Spiši. Prispôsobil sa modernému trendu a vydával pohľadnice, predovšetkým Novoveských kúpeľov, Thurzovských kúpeľov pri Gelnici, Čiernohorských kúpeľov pri Nálepkove, Vysokých Tatier a Spišskej Novej Vsi. Pohľadnice sú v čiernobielom prevedení alebo hnedo tónované, ale aj kolorované a mnohé čiernobiele zábery boli vsadené do maľovaných kartuší s rastlinným motívom a sú dnes mimoriadne vyhľadávané zberateľmi. Po jeho smrti ateliér viedla manželka Anna s bratom Karolom, ktorý okrem fotografovania zabezpečoval technický chod (zostrojil komplex tlakových nádob, ktorými striekali a retušovali fotografie a do celého domu zaviedol telefón, čím prepojil jednotlivé pracoviská a skonštruoval rádioprijímač, pravdepodobne prvý na Spiši, zároveň riadil fotoateliér v Poprade) a spoločníkom Ferenczom Dittmarom starajúcim sa o výtvarnú stránku. Darilo sa im udržať firmu Matz na vysokej profesionálnej úrovni až do 40. rokov 20. storočia, o čom svedčia medaily a ocenenia získané na výstavách. V čase rozkvetu mal ateliér 30 pracovníkov a slúži ku cti, že väčšina z nich bola telesne postihnutých, akým bol aj samotný Gusztáv Matz.
Najväčšia zásluha o záchranu cca 6 000 sklenených negatívov firmy Matz, ktoré sú vo fonde Spišského archívu v Levoči, patrí Jozefovi Hegenbartovi, synovi Karola Hegenbarta st.

Dana Rosová

Ateliér GUSZTÁV MATZ a spol. pôsobil v Spišskej Novej Vsi približne od roku 1890 do štyridsiatych rokov minulého storočia a svojou tvorbou sa zaradil medzi najvýznamnejšie fotoateliéry nielen na Spiši.

V r. 2019 si spomíname 180. výročie vyhlásenia vynálezu daguerrotypie, prvej v praxi používanej fotografickej techniky.

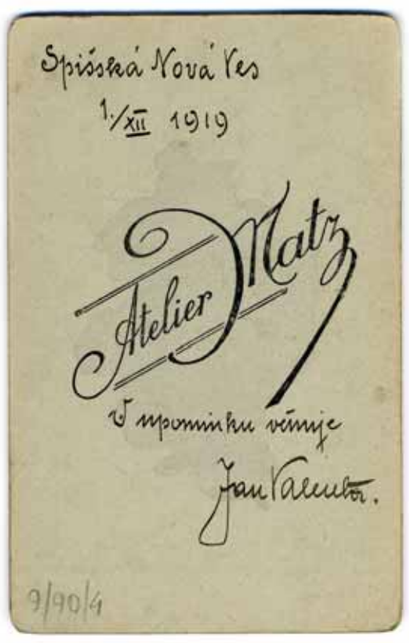

Atelier Matz

Spišská Nová Ves **2019**

Vydalo Mesto Spišská Nová Ves
pri príležitosti 750. výročia prvej písomnej zmienky.

Antoine Dumont

ef05 Chiżżeka Nowa Vez